

Agendapunt:

Indiener: - college van burgemeester en wethouders

Datum: 7 februari 2012

Portefeuillehouder(s): wethouder Duindam

Portefeuille(s): Middelen

Contactpersoon: F. Kers-Brouwer

Tel.nr.: 428429 **E-mailadres:** kers.f@woerden.nl

Gemeente Woerden

12R.00039

Onderwerp: fusie Milieudienst Zuidoost-Utrecht en Milieudienst Noord-West Utrecht

De raad besluit:

1. toestemming te verlenen aan het college van burgemeester en wethouders om de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NWU-ZOU aan te gaan, conform de tekst in bijlage 1, in werking tredend op 1 april 2012 of zoveel later als de colleges van burgemeester en wethouders van alle 14 deelnemende gemeenten tot vaststelling hebben besloten;
2. om, na het treffen van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst NWU-ZOU door de colleges van burgemeester en wethouders van de 14 deelnemende gemeenten in die regeling, de gemeenschappelijke regeling Milieudienst Noord-West Utrecht, tevens inhoudende ontbinding van het bij de regeling ingestelde openbaar lichaam, op te heffen per 1 januari 2013 of zoveel later als het liquidatieplan is uitgevoerd en er conform regelgeving kan worden geliquideerd;
3. met instemming kennis te nemen van het liquidatieplan en het Algemeen Bestuur van de Milieudienst Noord-West Utrecht daarover te informeren.

Inleiding:

De afgelopen jaren is de gemeenteraad regelmatig op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rond het proces Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD). In augustus 2011 is de raad middels een raadsinformatiebrief (inclusief informatienota d.d. 18 juli 2011, zie bijlage 6) geïnformeerd over de stand van zaken rond het proces Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD) en het nut en de noodzaak van een fusie tussen de Milieudiensten Zuid-Oost Utrecht en Noord-West Utrecht. Aansluitend is dit onderwerp in september 2011 nog nader aan de raad toegelicht in een presentatie van de kwartiermaker van het fusieproces, mevrouw Hanselaar. De voorbereidingen voor de fusie zijn sedertdien voorspoedig verlopen en hebben geleid tot voorliggend voorstel.

Recentelijk (27 oktober 2011) is een unaniem akkoord bereikt met de provincie Utrecht en alle gemeenten uit de provincie waarin is afgesproken dat op procesmatige wijze toegewerkt zal worden naar een RUD. De vorm van de RUD is daarmee dus nog niet bekend. Over de vorm is alleen bekend dat het bestuurlijk akkoord van mei 2011 nog overeind staat: een coöperatieve RUD met bestuurlijke zelfstandige entiteiten. De komende tijd zal worden ingezet op het doorlopen van processen waaruit beelden en inzichten ontstaan en nadrukkelijk geen structuurdiscussie wordt gevoerd. Onderdeel van de processen is de fusie tussen NWU en ZOU die de romp vormen van de RUD. Deze processen zullen tijd vragen en hebben een uitkomst die nog niet is te duiden. Een groot voordeel is dat de Omgevingsdienst NWU-ZOU een leidende rol heeft verworven in deze discussie en daarmee ook een serieuze medespeler is geworden.

Datum: 7 februari 2012

Bevoegdheid:

De voorgestelde gemeenschappelijke regeling is een zogenaamde collegeregeling.

De gemeenschappelijke regeling wordt tussen colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten getroffen. Aan de raad wordt gevraagd toestemming te verlenen aan het college van burgemeester en wethouders om de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NWU-ZOU aan te gaan. De leden van het Algemeen Bestuur Omgevingsdienst NWU-ZOU worden door de colleges uit hun midden benoemd, en niet meer door de gemeenteraad.

Na oprichting van de nieuwe gemeenschappelijke regeling moet de bestaande gemeenschappelijke regeling worden opgeheven. De bestaande gemeenschappelijke regeling was van college en raad, daarom dient de raad te besluiten tot opheffing van deze gemeenschappelijke regeling. Conform huidige gemeenschappelijke regeling Milieudienst NWU moeten de gemeenteraden van alle deelnemende gemeenten daartoe besluiten.

Het Algemeen Bestuur Milieudienst NWU stelt, na instemming van de gemeenteraden van alle deelnemende gemeenten, een liquidatieplan vast.

Beoogd effect:

De gefuseerde milieudiensten NWU en ZOU voldoen gezamenlijk aan de aan een Omgevingsdienst gestelde eisen van robuustheid. De fusieorganisatie zal kunnen voldoen aan de KPMG-eisen en de checklist criteria RUD-vorming januari 2011.

Argumenten:**1.1 Omgevingsdienst NWU-ZOU heeft een stevige positie verworven in de RUD-discussie**

Zie de toelichting zoals onder "inleiding" omschreven.

1.2 Fusieorganisatie voldoet aan de aan een Omgevingsdienst gestelde eisen

De gefuseerde milieudiensten NWU en ZOU voldoen gezamenlijk aan de aan een Omgevingsdienst gestelde eisen van robuustheid. De fusieorganisatie zal kunnen voldoen aan de KPMG-eisen en de checklist criteria RUD-vorming januari 2011.

1.3 Omgevingsdienst NWU-ZOU voldoet aan door NWU-gemeenten geformuleerde bestuurlijke uitgangspunten

In het najaar 2011 hebben de NWU-gemeenten in kaart gebracht aan welke wensen en eisen een samenwerking in een Omgevingsdienst moet voldoen. Uit deze inventarisatie zijn de volgende bestuurlijke uitgangspunten naar voren gekomen: nabijheid voor burgers en bedrijven, bestuurlijke regie en gezag, efficiënte bedrijfsvoering, beheersbare financiële risico's en gezonde bedrijfsvoering, maatwerk (lokaal wat kan, bovenlokaal wat moet), cafetariamodel, integrale dienstverlening en -advies op het domein van de milieu- en leefomgeving. Deze bestuurlijke uitgangspunten, die ook door de ZOU-gemeenten zijn onderschreven, hebben bij de uitwerking van het fusieproces centraal gestaan.

1.4 Basistakenpakket wordt niet gesplitst van overige milieutaken

Binnen de gefuseerde organisatie wordt het basistakenpakket niet gesplitst van overige milieutaken. Op deze wijze kan een integrale dienstverlening geleverd blijven worden. Hierdoor behouden de gemeenten ook hun regiefunctie op het totale pakket.

1.5 Met ondernemingsraden en georganiseerd overleg is overeenstemming bereikt

Overleg met de ondernemingsraden (middels de bijzondere ondernemingsraad) en het georganiseerd overleg (middels bijzonder georganiseerd overleg) heeft geleid tot overeenstemming over het sociaal statuut en een positief advies op het fusieplan. Zie bijlage 4. Opmerking: wij vragen uw aandacht voor

Datum: 7 februari 2012

de passages in deze brief over de groei van de organisatie in relatie tot het management (organisatiestructuur, pagina 3) en een aanvullend budget (financiering, pagina 4).

Kanttekeningen:

Risicoparagraaf

Voor, tijdens en na de fusie tussen de Milieudiensten NWU en ZOU is een aantal financiële risico's te onderkennen, die onderstaand nader zijn omschreven. De fusiepartners zijn continu actief bezig om deze risico's in kaart te brengen en om, indien mogelijk, maatregelen te initiëren om deze risico's te beheersen of te voorkomen. De financiële uitgangspunten daarbij worden regelmatig getoetst door Ernst & Young Accountants waarna er een rapportage volgt ten behoeve van het Algemeen Bestuur van de fusiepartners.

1.1 Reactie Ernst & Young Accountants op "Onderkende risico's bij en tijdens de fusie"

Als bijlage 3 bij dit voorstel is een brief van Ernst & Young Accountants opgenomen over de risicoparagraaf fusieplan milieudiensten ZOU en NWU. In deze brief is de reactie van Ernst & Young Accountants weergegeven op de "Onderkende risico's bij en tijdens de fusie". Korthedshalve verwijzen wij naar de inhoud van deze brief (zie ook de toelichting onder het kopje financiën).

1.2 Er kunnen hogere frictiekosten optreden dan is ingeschat

In de algemene reserve van de Milieudienst NWU is € 100.000,-- gereserveerd voor frictiekosten. Aan de ZOU-gemeenten is in totaal € 100.000,-- gefactureerd voor de frictiekosten. Er is een calculatie gemaakt waaruit blijkt dat hiermee aan de maximale frictiekosten voldaan kan worden en dat derhalve geen aanvullende additionele bijdrage gevraagd hoeft te worden aan de eigenaargemeenten van beide milieudiensten. In dit bedrag is geen rekening gehouden met eventuele afvloeiingsregelingen (zie ook de toelichting onder het kopje financiën).

1.3 In de geconsolideerde meerjarenbegroting is een omzetdoelstelling opgenomen voor de Milieudienst NWU die geleidelijk groeit van 5% in 2012 naar 30% in 2015

De Milieudienst ZOU kent al enige jaren een omzetdoelstelling die tussen de 30% en 40% ligt van de totale omzet. In de geconsolideerde meerjarenbegroting is ook een omzetdoelstelling opgenomen voor de Milieudienst NWU die geleidelijk groeit van 5% in 2012 naar 30% in 2015. Gezien de ervaring met acquisitie bij Milieudienst ZOU moet deze doelstelling haalbaar zijn.

1.4 Bezuinigingen bij gemeenten die leiden tot verminderde urenafname zullen leiden tot lagere omzet

Gezien de krappe ruimte in de begroting zal dit scenario vermeden moeten worden omdat er anders sprake zal zijn van een negatief bedrijfsresultaat waarbij de eigenaargemeenten verantwoordelijk zijn voor een bijstorting. De huidige, en begrote urenafname op grond van de contracten moet daarom meerjarig gewaarborgd zijn.

Kanttekening: gemeenten kunnen geen bezuinigingen doorvoeren.

1.5 Verhoogde mate van improductiviteit tijdens het fusieproces als gevolg van onderling overleg en afstemming tussen medewerkers kan leiden tot een lagere productie

Deze improductiviteit kan niet goed berekend worden en zal door het management nauwlettend in de gaten moeten worden gehouden. Een oplossing om dit goed in de hand te houden kan liggen in het adequaat, en gestructureerd, plannen van onderling overleg.

Kanttekening: dit mag niet leiden tot extra inhuur van personeel.

1.6 Beheersing van interne en externe kosten is tijdens een fusie een financieel risico te noemen

De Milieudienst ZOU heeft een goed werkende, en regelmatig extern getoetste, planning & control systematiek ingevoerd. Deze systematiek zal ook worden ingevoerd bij de Milieudienst NWU en zal in de loop van het jaar 2012 operationeel zijn. Vooruitlopend daarop zijn de financiële gegevens van de Milieudienst Noord-West Utrecht doorgenomen en bijgesteld naar een reëel verwachtingspatroon voor 2012 en meerjarig. De uitgangspunten voor de verwachting 2012 zijn doorgenomen met Ernst & Young. Er worden dan ook geen financiële risico's verwacht met betrekking tot de geraamde lasten voor 2012 en meerjarig.

Datum: 7 februari 2012

1.7 Risico dat één of meer gemeenten niet instemt met de gemeenschappelijke regeling

In het geval dat één of meer gemeenten niet instemt met de gemeenschappelijke regeling moet de procedure opnieuw worden doorlopen.

1.8 Toelichting over kostensoorten die een rol spelen in de bedrijfsvoering en ook als risico kunnen worden aangemerkt

- De huisvestingslasten zullen niet wijzigen. In de geconsolideerde begroting is rekening gehouden met de huisvestingslasten van beide Milieudiensten en deze lasten zijn ongewijzigd opgenomen.
- Kosten met betrekking tot ICT. Er zal géén sprake zijn van kapitaalvernietiging bij de beide Milieudiensten. Op ICT gebied zal er in 2012 en verder sprake zijn van een verdere integratie die niet zal leiden tot een substantieel investeringsniveau. De financiële programmatuur van de Milieudienst Zuid-Oost Utrecht, AFAS, zal dienen om de financiële administratie te verwerken. Zonder aanvullende investeringen kan deze programmatuur dienen om de nieuwe organisatie te verwerken. Ook op andere ICT terreinen worden géén investeringen en/of kapitaalvernietiging voorzien.
- Alle overige kosten die betrekking hebben op de bedrijfsvoering zijn gedetailleerd doorgenomen en waar nodig bijgesteld om een reële geconsolideerde begroting op te stellen voor het jaar 2012. De uitgangspunten en uitwerking van deze geconsolideerde begroting is doorgenomen met Ernst & Young.

Financiën:

In de Algemene Reserve van de Milieudienst NWU is € 100.000,-- gereserveerd voor de frictiekosten Omgevingsdienst. De ZOU-gemeenten dragen hier € 100.000,-- op factuurbasis aan bij.

Management en Personeel: de eerste schaalvoordelen van de gezamenlijke organisatie NWU/ZOU bestaan uit het krimpen van het managementteam (afzonderlijk teams 9 man, gezamenlijke team 6 man). Bij het afvloeien van management zullen kosten gemaakt worden, bovenop de voorziene frictiekosten. Op dit moment is nog niet te zeggen of er een aanvullende bijdrage aan de individuele gemeenten gevraagd moet worden. Als de (financiële) afvloeiingsregelingen bekend zijn wordt hierop teruggekomen.

De kerncijfers en financiële informatie over de fusieorganisatie zijn opgenomen op pagina 28 van het Fusieplan (bijlage 2).

Zoals bij de risicoparagraaf (kanttekeningen punt 1.1) aangegeven, is bij dit voorstel als bijlage 3 een brief van Ernst & Young Accountants toegevoegd. Hierin wordt onder punt 1.3 "Inzichtelijkheid financiële consequenties" aangegeven dat in de risicoparagraaf geen rekening is gehouden met mogelijke (financiële) uitkomsten van een meerjarensценario. Het meerjarenperspectief, inclusief omzettoelstelling, zal worden geactualiseerd in het reguliere begrotingstraject waaronder de reguliere planning & control producten uit de P&C-kalender.

Het voorgaande kan een financieel risico inhouden. Uitgangspunt voor de gemeente Woerden is en blijft geen stijging van de gemeentelijke bijdrage (ook niet in meerjarenperspectief)".

Uitvoering:

Nadat alle colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten hebben besloten tot het treffen van de gemeenschappelijke regeling, zal de nieuwe gemeenschappelijke regeling in werking treden. Daarna zal het Algemeen Bestuur Omgevingsdienst NWU-ZOU de benodigde organisatorische besluiten nemen, zodat zo spoedig mogelijk daarna, in het najaar van 2012, de werkzaamheden vanuit de nieuwe gemeenschappelijke regeling kunnen worden verricht.

De bestaande gemeenschappelijke regelingen Milieudienst Zuid-Oost Utrecht en Milieudienst Noord-West Utrecht blijven bestaan totdat liquidatie mogelijk is. Zoals in het liquidatieplan (bijlage 5) aangegeven, heeft de liquidatie geen financiële gevolgen voor de deelnemende gemeenten.

Datum: 7 februari 2012

Na het proces van ineenvlechting kunnen de bestaande gemeenschappelijke regelingen worden geliquideerd. Naar verwachting zal dit kunnen gebeuren na de vaststelling van de jaarrekening 2012 van de bestaande gemeenschappelijke regelingen en toezending aan gedeputeerde staten van de provincie Utrecht (uiterlijk juli 2013). Te zijner tijd wordt hierover nader bericht.

Tot aan het moment van liquidatie zal het algemeen bestuur van de bestaande gemeenschappelijke regeling in functie blijven. Doordat vanaf april 2012 eveneens een algemeen bestuur van de nieuwe gemeenschappelijke regeling in functie is, is er tijdelijk meer bestuurlijke druk.

Communicatie:

De bekendmaking van de gemeenschappelijke regeling en mandaatbesluit zal op de voor de gemeente Woerden gebruikelijke wijze plaatsvinden.

Na de besluitvorming door de raad van de gemeente Woerden gaat een persbericht uit.

Nadat alle colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten hebben besloten tot het treffen van de gemeenschappelijke regeling zal een officieel tekenmoment worden georganiseerd. Op dit moment zal ook een gezamenlijk persbericht uitgaan.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

- Raadsinformatiebrief augustus 2011, inclusief informatienota d.d. 18 juli 2011
- Presentatie gemeenteraad september 2011 van de kwartiermaker van de fusie, mevrouw Hanselaar

Bijlagen:

- Bijlage 1: Tekst Gemeenschappelijke Regeling
- Bijlage 2: Fusieplan
- Bijlage 3: Brief van Ernst & Young Accountants over risicoparagraaf fusieplan
- Bijlage 4: Positief advies BOR en GO
- Bijlage 5: Liquidatieplan, met als bijlage het sociaal statuut
- Bijlage 6: Informatienota over fusie milieudiensten d.d. 18 juli 2011

De indiener: - Burgemeester en wethouders van Woerden
de secretaris de burgemeester

W. Wieringa

mr. H.W. Schmidt